

ANUL VIII

MARTIE 1938

Nr. 3

Motto : *Fără cinste și legalitate asanarea
țării este imposibilă*

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Director : D^R. VICTOR CORBUL. medic-colonel în retragere
CLUJ, Str. Gen. Grigorescu Nr. 16.

NB. Toată revista fiind scrisul meu, articolele nu sunt semnate aparte

Ceva despre „fondurile“ unor gazete . . . (In atenția noului guvern)

Cetesc în gazetele din capitală, că noua lege de presă va cerceta, respective voiesce a constata, că din ce „fonduri“ traiesc gazetele noastre . . .

Eu cuget, că acest lucru se poate constata fără multă bătaie de cap și fără multe cercetări ! . . . Când un partid *vine la putere* chiar și în alianță cu alte partide, atunci gazetele partidului, respective și a celor aliați cu el, de îndată apar în un format mai mare, în loc de 2 ori 4 pagini, devin gazete de 8—10 pagini ; diarul săptămânal devine cotidian, ba partidul mai scoate și cotidiene noue . . . ; când patronul partidului însă, după un timp mai lung ori mai scurt, e trimis să păstorească cele 7 vaci slabe.. atunci formatul mare devine format de revistă, cele 4—10 pagini se reduc la 2 maximum 4 pagini, cotidianul devine o gazetută săptămânală, ori dispare cu totul . . .

Eu cred, că din metamorfozele înșirate aci, pricepe orișicine că de un le vin „fondurile“ pentru susținerea gazetelor de partid!..

Cu această ocasiune însă eu voiesc a atrage atențiunea actualului guvern, respective a celor ce vor întocmi noua lege a presei, asupra unei împrejurări, care, deși cunoscută de toată lumea, nu se aprețiază așa cum ar trebui și anume : pe frontispiciul gazetelor, lângă denumirea lor, se pune și prețul gazetei: abonament pe 3, 6 luni, un an, prețul unui număr în țară, apoi prețurile pentru străinătate . . . un lucru contra căruia nu se poate obiecta nimic . . . pe lângă aceste prețuri însă se mai află pe frontispiciul celor mai multe gazete și alte prețuri și încă foarte ridicate față de prețurile normale, așa d. e. în loc de un abonament de 5—6—700 lei anual afli un abonament de 1000—1500 lei . . .

Și ce cugetați pentru cine sunt prețurile acestea ? . . . acolo stă scris negru pe alb : *pentru bănci, instituții, autorități ori administrații publice!* . . . oare ce rost au aceste prețuri esagerat de ridicate ? . . . foarte simplu : fiecare partid, *când vine la putere, impune* gazetele sale spre abonare pe acest preț ridicat Județelor, primăriilor de orașe și comune, etc. un lucru cunoscut de toată lumea . . . așadară prețurile afișate pe frontispiciul gazetei sunt un soi de paravan pentru abuzurile, ce le comit partidele cu impunerea silită a gazetelor pentru administrațiile publice, ca să poată încasa în loc de un simplu abonament unul aproape dublu, fără a mai întreba dacă respectiva administrație publică are bani superflui ori nu ! . . . căci dacă nu le-ar abona, pricepe orișicine ce urmează ! . . .

Eu cuget că prin noua lege de presă ar trebui să se oprească acest abus, tolerat până acuma, dându-se ordin ca să dispară de pe frontispiciul gazetelor, prețurile esagerate pentru instituțiile ori administrațiile publice, deasemenea să se interdică constrângerea acestor autorități la abonamente forțate ! . . .

O gazetă, ori care ar fi ea, să aibă pe frontispiciu numai prețurile normale de abonamente în țară și străinătate, așa cum are d. e. ziarul „Universul“ : în acest mod comunele, mai ales cele mai slab situate materialicesce, vor scăpa de abonamentele esagerate impuse de respectivele partide ! . . .

Eu cuget, că măsura va fi binevenită ! . . .

Desființarea impozitului agricol la sate

Guvernul plecat al dlui Goga a comunicat că va desființa impozitul agricol la sate, iar în locul lui se va înființa un alt impozit pe produsele vândute ... până aci toate bune și echitabile, căci oamenii dela sate, 90%, produc chiar numai atâta, cât au lipsă pentru consumul lor propriu, ba mulți chiar și nice atâta.

Nu știu dacă și noul guvern voiesce a realiza acest proiect; în cas de realizare vine întrebarea, cum va încasa dl Min. de fin. noul impozit pe produsele vândute? de sine se înțelege că acest lucru e treaba lui, eu nu mă amestec cu propuneri; țin însă să amintesc o altă împrejurare: dacă impozitul agricol se va desființa, atunci cum se vor calcula cotele adiționale pentru județ, comună, camerile de agricultură, etc.? ... de sine se înțelege și aceasta e treaba dlui Min. de fin. ...; dar mai este încă ceva anume: ce se va întâmpla cu cele câteva mii de perceptori repartisați pe sate și cari coastă o mulțime de parale? ce vor mai încasa aceia ... căci impozit agricol nefiind, impozitul pe clădiri la sate e ca și inesistent, rareori se află în un sat o casă cu mai mult de 2 camere, bucătărie etc. care să fie imposabilă?..

Eu cuget că dl Min. de fin. va trebui să ieie de cu bună vreme măsuri în privința aceasta: oți acești perceptori, cari nu mai au nice un rost de a rămânea pe la sate, trebuie să fie sau retrași la centru, sau să li se deie o altă destinație, iar cu încasarea cotelor adiționale să se încredințeze așa numitul casar comunal — fiecare comună are un atare mic funcționar, care adună anumite venituri ale comunei și poartă pentru ele un simplu registru — acest mic funcționar ar prelua bucuros încasarea adiționalelor pentru câteva sute, de lei anual!...

Pentru adiționale eu cuget, că va trebui să se facă ceva tablou, care să fie pus la dispoziția acestui perceptor comunal..

Modalitatea propusă de unii de a desființa impozitul agricol pe proprietățile până la 2 hectare e inechitabilă: 2 hectare la șes produc mai mult ca 7—8 hectare la noi în județul Năsăud, unde sunt numai dealuri și rîpi; trebuie deci căutată o altă modalitate... poate venitul curat, care până la 1000 lei să fie scutit de impozit...

Credit pentru funcționari și pensionari

Gazetele din capitală au scris că guvernul — cel plecat — a voit să înființeze o bancă de credit pentru funcționarii statului și alta pentru pensionari; ideia ar fi bună, dar executarea e ne-dreaptă, este inechitabilă, căci, se spune, că susnumiților li se vor face *obligatoriu* rețineri lunare din salariu, respective din pensie pentru a aduna capitalul băncii, fără a-i întreba, dacă voiesc a fi membri la bancă sau nu! Pentruce să fiu eu silit a da din pensia mea o cotă lunară ca X ori Y să poată lua bani împrumut?... .

Nu știu dacă noul guvern susține acest proiect. căci dacă este așa cum au scris gazetele, proiectul e inechitabil; eu cuget că statul, dacă voiesce a face o atare bancă, să pună el și Banca Națională capitalul necesar, vreo 20 milioane, de sine se înțelege contra unei dobânzi mici și numai acelor funcționari ori pensionari să li se facă rețineri lunare pentru bancă, cari voiesc *benevol* a fi membri la bancă; de sine se înțelege, că numai ei vor putea lua și împrumuturi!...

Eu unul, sum contra fondării unei bănci, așa cum s'a proiectat, ca să mi se facă rețineri lunare din pensie contra voinții mele; aceasta e o *siluire* și apoi pentruce să susțin eu din pensia mea un consiliu de administrație și censori cu tantieme mari — mai mult politiciani de ai guvernelor, — de altă parte pentru cei din provincie împrumuturile sunt iluzorii, căci cei din București le vor înghiți toate așa cum se întâmplă și la alte instituții similare!...

Echitabil este numai așa cum am propus mai sus, altminterlea o atare realizare a băncii e o constrângere, o siluire și eu neavând posibilitatea de a mă apăra mai e și imorală în cel mai înalt grad!...

Statul să aibă grijă de instituțiile sale proprii... funcționarii și pensionarii să fie lăsați a-și fonda ei singuri un institut de credit, — dacă voiesc — fără amestecul politicianismului!..